BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 345 Sâmbătă 16 Decembrie 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CONTROLUL CIRCULAȚIEI

De câte ori am examinat chestiunea accidentelor de circulație, am sugerat și soluțiuni pentru înfrânarea lor.

Dar dacă au intervenit din când în când ordonanțe ce accentuau dispozițiunile legale cu privire la reglementarea mersului vehiculelor pe drumurile publice, constatarea contravențiunilor și a celorlalte infracțiuni, precum și reprimarea lor au funcționat fără acel caracter general și hotărît, de care este condiționată înlăturarea sau reducerea oricărui rău.

Iată că ni se oferă prilejul satisfăcător să înregistrăm o accentuare serioasă a rezistenței contra nenorocirilor de pe căile de comunicație, cari păgubesc prea mult societatea prin pierderi inutile.

Administrația ținutului Bucegi a aplicat o măsură pe care am preconizat-o de multe ori și care a fost încercată cu câțiva ani în urmă, fără însă a fi continuată.

Ea consistă în organizarea unor patrule de control și posturi de circulație, fixe și mobile, având misiunea de a supraveghea mersul vehiculelor și dreptul de a încasa pe loc amenzile pentru contravențiunile stabilite.

Alcătuită din jandarmi pedeștri, călări sau pe motociclete, aceste organe de constatare și de executare promptă constituesc în adevăr un mijloc de rezistență în fața cauzelor principale din accidentele de circulație. Și anume, excesul de viteză, beția, opririle, depășirile și încrucișările în condițiuni contrarii celor prevăzute de normele obligatorii.

Că în executarea însărcinării lor aceste echipe și-au făcut datoria rezultă din numărul de 1843 cazuri constatate cu acte numai într'o singură lună și numai în acest ținut.

Dacă acțiunea de urmărire efectivă ar fi generalizată, și dacă ea s'ar resfrânge asupra tuturor cauzelor cari contribuesc la întreținerea enormului număr de pierderi de oameni și de materiale pe arterele de comunicații, de sigur că educația conducătorilor de vehicule motorizate s'ar îndrepta într'un sens mai prielnic cruțării vieței trecătorilor și a lor înșiși.

COLABORAREA ECONOMICA ȘI FINANCIARĂ FRANCO-ENGLEZĂ

de I. LUGOSIANU

La 17 Noembrie, Primii miniștri ai Marei Britanii și Franței anunțau alcătuirea unui comitet anglo-francez de coordonare a acțiunii de aprovizionare a celor două Puteri occidentale.

Funcțiunea acestui comitet este de a armoniza activitatea tuturor comisiunilor executive permanente; de a examina și rezolva toate dificultățile provocate de procurarea armelor, muniționilor, alimentelor și materiilor prime; de a coordona în fine lucrările comisiunilor aliate de cumpărare în străinătate.

Compunerea comitetului de coordonare e foarte elastică. Membrii lui variază după problemele în discuțiune. Când este necesar, Comitetul consultă pe șefii departamentelor interesate franceze sau britanice. Consiliul suprem de război, care are misiunea de a decide în ultimă instanță asupra tuturor chestiunilor care privesc conducerea războiului, este astfel descărcat de sarcina de a intra în amănuntele acțiunei de aprovizionare și nu are să se ocupe decât de liniile mari ale politicei aliate, în această privință.

Doi oameni de o valoare excepțională au fost însărcinați cu direcțiunea acestei uriașe opere de aprovizionare aliată. D. Jean Monnet, fost pe vremuri secretar asistent al Societății Națiunilor și care, după 1923, și-a dobândit, în diferite mari acțiuni internaționale, o întinsă experiență economică și financiară, a fost însărcinat cu conducerea Comitetului de coordonare de la Londra. D. Arthur Purvis, un canadian, născut în Anglia, președinte sau director la numeroase mari întreprinderi industriale, bancare, de transporturi sau asigurări, a primit misiunea de a coordona activitățile tuturor misiunilor britanice și franceze din Statele-Unite și Canada, prin mijlocirea unui oficiu comun franco-englez.

Când s'a anunțat crearea acestor organisme, care în fapt unificau complet acțiunile de aprovizionare britanică și franceză, până atunci separate, s'a vorbit de alianță totală, de desăvârșirea unității de comandament militar prin unitatea de comandă economică.

Lucrul nu era exact decât în parte. Una din cele mai grele probleme ale războiului economic rămânea finanțarea cumpărăturilor interaliate în Statele Unite și în Canada, în Imperiu și în celelalte țări furnisoare de materii prime sau arme și muniționi. Marți după amiază, Sir John Simon a anunțat la Camera Comunelor că s'a ajuns la un larg acord franco-englez, care asigură, în domeniul financiar și monetar, o cooperare tot așa de strânsă între aliați, ca și în alte domenii de activitate.

Acordul este întemeiat pe solidaritatea monetară existentă a aliaților și pe interesul lor comun de a evita, în cursul războiului, orice modificare a raportului dintre franc și lira sterlină. Orice împrumuturi externe se vor face de comun acord. Cele două țări își interzic reciproc orice restricții comerciale sau monetare, în tot timpul războiului. Ele vor suporta proporțional sarcina creditelor de acordat unor terțe Puteri sau guvernului polon din Paris pentru organizarea armatei sale din Franța. Politica prețurilor, a schimburilor străine, a rezervelor de aur va fi făcută în comun de cele două Puteri. Acest acord va rămânea în vigoare încă șase luni, după terminarea războiului.

Cifra dată de curând de d. Burgin, ministrul aprovizionării britanice, care a afirmat că, în primele trei luni de război, Anglia singură a comandat în străinătate mărfuri de 208 milioane de lire sterline și evaluarea făcută de aliați a disponibilităților lor în Statele Unite și Canada, care ar depăși un miliard de lire, arată deopotrivă utilitatea și importanța acordului financiar anunțat de Sir John Simon și pe care d. Paul Reynaud, care a negociat înțelegerea din partea Franței, l-a definit ca un act fără precedent.

Este adevărat că istoria nu mai înregistrează o punere în comun atât de deplină a tuturor posibilităților unor țări aliate. Cele două Puteri au folosit experiența lor din tim-

(Continuare în pag. 2-a)

ORAȘE FINLANDEZE

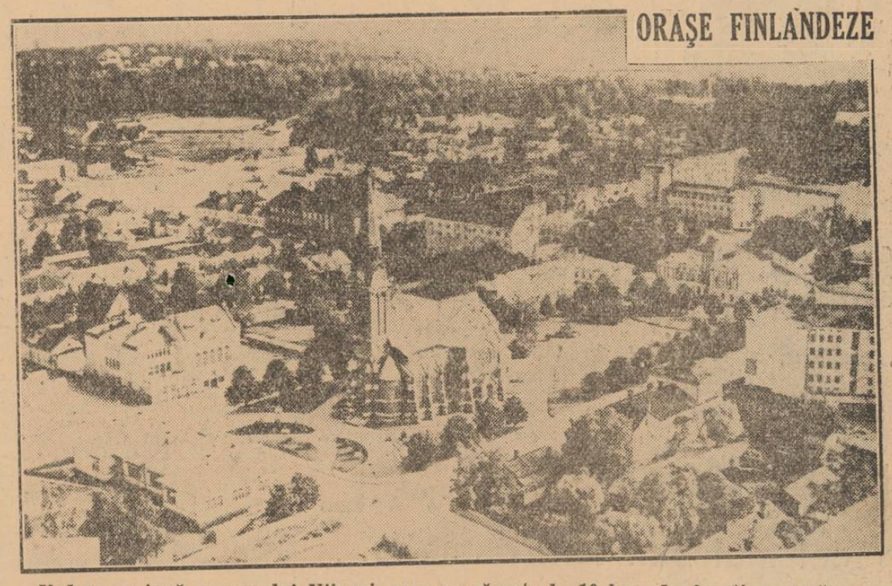

Vedere aeriană a orașului Viipuri, care se găsește la 10 km. de frontiera rusă

Groaznica nenorocire dela Zărnești

Explozia unui cazan cu zeci de mii de litri de clor.—Sunt mulți morți și răniți — Nimeni nu se poate apropia de locul sinistrului decât cu masca de gaze

Brașov, 14 Decembrie

O groaznică nenorocire s'a întâmplat în noaptea aceasta în com. Zărnești, jud. nostru.

Știut este că în acea comună sunt două fabrici: una de hârtie și una de celuloză. La ora 3 jum. autoritățile au fost înștiințate că la fabrica de celuloză a explodat un cazan cu clor în care erau depozitate câteva zeci de mii de litri din această substanță otrăvitoare, care, în contact cu aerul, dă naștere la un fum înecăcios, extrem de periculos vieții.

Gazele răspândite de clorul ce a curs în valuri în jurul cazanului s'au răspândit în întreaga regiune, dar mai cu deosebire în comuna Zărnești, amenințând pe locuitori și orice vietuitoare.

La fața locului a plecat d. prefect al județului care a ordonat jandarmilor din întreaga regiune precum și pompierilor să pornească spre Zărnești.

De locul nenorocirei, nu se poate apropia nimeni decât cu măști. Din primele informații se spune că sunt mulți morți și răniți, întrucât fabricile lucrează și noaptea. Nu se știe nimic de soarta directorului fabricei și de foarte mulți lucrători. La ora când telefonez, zeci de mașini sosesc la Brașov cu răniți.

NUME ȘI ORIGINĂ ETNICĂ

de N. BATZARIA

Zilele acestea s'a publicat la cronica judiciară a ziarelor o destul de lungă listă, cuprinzând nume cu rezonanță străină, dar ai căror purtători sunt bănuiți că ar fi obținut oarecum prin fraudă cetățenia română. S'au dat drept români etnici, pe când, dacă ar fi să se judece după numele lor, — e vorba de numele de familie — ei ar fi străini, greci în marea lor majoritate.

Pomenind în treacăt că în lista aceea am citit și nume de români macedoneni, de români cât mai etnici cu putință, lăsăm ca autoritățile respective să stabilească adevărul, dacă încetățenirea celor din lista publicată a fost sau n'a fost făcută în regulă. Aci ținem să stăruim puțin asupra unui alt adevăr, pe care îl credem destul de interesant — anume asupra adevărului că numele de familie nu poate fi socotit ca un criteriu pentru stabilirea originei etnice a purtătorului lui.

Acest adevăr este valabil și aici, în țară, dar este valabil mai ales pentru românii de peste hotare.

Aici, în țară. Sunt, bunăoară, destui ale căror nume de familie indică lămurit o origină etnică străină, nume ca: Sârbu, Grecu, Sasu, Turcu etc., fără ca purtătorii lor să aibă ascendenți, care ar fi aparținut vreuneia din aceste naționalități. Tot așa găsim printre cei cu terminațiunea numelui în „vici" — în deosebi „Popovici" — mulți care n'au vreo origină sârbească ori rusească, așa cum ar fi să se judece după acest sufix.

In schimb, nu sunt puțini, care au nume românești neaoșe, ba chiar nume vechi, istorice, fără ca purtătorii lor să fie de origină etnică românească. Astfel de cazuri sunt îndeajuns de cunoscute.

Alții, deși români etnici, poartă nume de proveniență turcească. Astfel de nume au fost la început o poreclă sau au indicat ocupația purtătorilor lor. Așa, de pildă, „Buicliu" s'ar traduce prin „Mustăciosul", „Bacaloglu" (fiu de băcan), „Bacalbașa" (staroste de băcani) etc.

O poreclă turcească, pe care o întâlnim mai cu seamă la nume transdunărene, este „cara", cuvânt care înseamnă negru. Așa, avem: „Caracosta", „Caragheorghe", etc. Mai pomenim că vechia denumire populară turcească a Țării Românești era „Caravlahia", — Vlahia Neagră, probabil, după înfățișarea neagră a pământului.

Mărginindu-ne la numele de familie, mai avem o constatare de făcut: multe n'au rămas aceleași, dela început ci, datorită unor împrejurări,

(Continuare în pag. 2-a)

Generalul THORNELL
șeful suprem al armatei suedeze

CERCURILE AUTORIZATE BRITANICE DESMINT AVARIEREA CRUCIȘETORULUI „REPULSE"

New-York, 13 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

„New-York Times" a anunțat Miercuri că crucișetorul britanic „Repulse", de 32.000 tone, a fost ușor avariat de o bombă aeriană germană, pe când părăsea un port acum două luni de zile.

Ziarul adaugă că avaria a fost neînsemnată și că crucișetorul și-a putut continua călătoria.

Cercurile autorizate britanice din Londra anunță că știrea nu corespunde adevărului.

LA BERLIN „SE SIMTE LINIȘTEA SOLEMNĂ A SFINTELOR SĂRBĂTORI"

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 13. — Dacă din cauza războiului n'ar suna absurd, s'ar putea spune că în domeniul politic a început să se simtă liniștea solemnă a sfintelor sărbători.

Acesta este cel puțin cazul în ceeace privește Berlinul.

Se știe că Germania și-a fixat atitudinea ei în problema ruso-finlandeză. Presa germană nu publică acum decât știri de pe câmpul de luptă finlandez, care arată că Germania este consecventă atitudinii luate și că se află de partea Rusiei. Nici în ceeace privește desbaterile Soc. Națiunilor asupra problemei finlandeze nu se ia nicio atitudine politică mai interesantă. Acest lucru se aplică atât cercurilor directoare ale politicii externe a Reichului cât și presei germane. Ziarele publică asupra desbaterilor dela Geneva aproape numai comentarii italiene, alegându-se în special comentariile pline de critici.

Refuzul Moscovei adresat Societății Națiunilor în chestiunea finlandeză a fost așteptat la Berlin ca ceva dela sine înțeles.

Mai trebue adăogat că de două zile presa germană n'a mai publicat niciun fel de reproșuri și critici la adresa statelor neutre cari participă la lucrările dela Geneva.

D. JEAN MONNET
președintele comitetului de coordonare franco-englez

Anglia cumpără 200 de avioane de recunoaștere din Statele-Unite

New-York, 13 (Rador). — **Se anunță din sursă autorizată că societatea pentru construcții de avioane „Lockheed" a semnat un contract cu guvernul britanic pentru livrarea a 200 de avioane de recunoaștere și bombardament.**

Comanda se ridică la circa 20 milioane dolari.

10.000 APARATE DE RADIO IN TRANȘEELE ȘI FORTIFICAȚIILE FRANCEZE

Paris 13 (Rador). — *D. Daladier a anunțat în Cameră că pentru a combate plictiseala, unul dintre cei mai primejdioși inamici ai soldaților în zona de luptă, vor fi trimise 10.000 de aparate de radio în tranșeele și fortificațiile din Franța.*

DELA SOCIETATEA NAȚIUNILOR

TEXTUL REZOLUȚIEI COMITETULUI SPECIAL ASUPRA CAZULUI FINLANDEI

Geneva, 13 (Rador). — Comitetul special a adoptat în mod definitiv textul proectului de rezoluție, care va fi supus, Joi, votului Adunării.

Numai delegații Suediei și Norvegiei au declarat că dau aprobarea lor acestui text sub rezerva acordului guvernelor respective.

Iată textul acestei rezoluții:

1. „Constatând că prin agresiunea pe care a săvârșit-o împotriva Finlandei, Uniunea Sovietelor n'a ținut seama nici de acordul său politic particular cu Finlanda și nici de pactul din Paris și de art. 12 al pactului Societății Națiunilor, și că în ajun de a proceda la această acțiune ea a denunțat, fără a fi întemeiată în drept, tratatul de neagresiune încheiat între Uniunea Sovietelor și Finlanda în 1932, care trebuia să rămână în vigoare până la sfârșitul anului 1945, Adunarea condamnă solemn acțiunea Uniunii Sovietelor împotriva statului finlandez; ea adresează un stăruitor apel fiecărui membru al S. N. ca să dea Finlandei asistența materială și umanitară ce este în stare să-i aducă și să se abțină dela orice acțiune de natură a slăbi puterea de rezistență a Finlandei; autorizează pe secretarul general să dea concursul serviciilor sale tehnice pentru organizarea asistenței urmărită mai sus pentru Finlanda; autorizează deasemeni pe secretarul general ca în virtutea rezoluției Adunării din 4 Octombrie 1937, să consulte pe statele ce nu sunt membre ale S. N., în vederea unei eventuale cooperări;

2. Considerând că Rusia, în ciuda invitației, a refuzat să vină spre a proceda în fața consiliului și Adunării la examinarea diferendului său cu Finlanda, considerând că prin aceasta, Rusia n'a ținut seamă de unul din angajamentele cele mai esențiale ale S. N. pentru garantarea păcii și securității națiunilor și că a lucrat ca și cum consiliul și Adunarea, cu misiunea ce le conferă art. 15 din pact, n'ar exista pentru ea, considerând că a încercat în zadar să justifice refuzul invocând raporturile pe care le-a stabilit cu un pretins guvern nerecunoscut de populația finlandeză potrivit liberei manifestări a instituțiilor sale, considerând că Rusia s'a făcut vinovată nu numai de violarea unuia din angajamentele ce rezultă din pact, ci s'a așezat ea însăși în afara pactului, considerând că consiliul este, potrivit termenilor art. 16 din pact, competent de a trage consecințele pe care le comportă această situație, Adunarea recomandă consiliului să statueze asupra chestiunii".

(Citiți la ultima oră darea de seamă a ședinței de Miercuri a Soc. Națiunilor).

EMILE VERHAEREN

de GR. L. TRANCU-IAȘI

Zilele trecute, scria „Universul" în numărul de Miercuri, s'a evocat la Bruxelles moartea tragică a poetului Emile Verhaeren.

Socot interesant să redau în câteva rânduri reflecțiile lui Emile Verhaeren asupra războiului și a unor chestiuni de actualitate.

Sufletul său născut pentru dragoste s'a transformat prin faptul războiului și a devenit poetul urei.

Verhaeren găsise în Germania ceeace corespundea admirației sale. Industriile mari, forțele producătoare, uzinele, coșurile, totul a văzut dincolo de Rin în efortul industrial al Germaniei. Cum și-a închipuit el, omul blândeței, că toate aceste forțe tumultoase ale vieții vor servi pentru moarte?

Atunci a fost tulburat, a căzut în crizele tinereții sale.

Dar acum avea arta sa, filozofia sa, soliditatea sa, patria sa mică în jurul său, și nu și-a pierdut speranța. A înțeles necesitatea războiului, a forței. S'a zvârlit în luptă și a murit neavând satisfacția de a culege bucuriile ce ne-au venit după aceea.

„Lambeau de Patrie", a devenit celebru, o Marseillesă, plânsul eroic al micei patrii care n'a vrut să moară. In acest plâns e cântecul național, al durerei, dar al durerei care grație sacrificiului și abnegațiunei devine nu numai victorie, dar bucurie.

Intr'un articol din Annales (No. 1635 pag. 393), vorbește de durerile suferite de Belgia în timpul războiului: „Inainte, mi se părea că nici nu eram un popor. Ne divizam în sfere mici, ne disputam asupra cuvintelor și nu asupra realităților. Ne amuzam să ne împărțim. Ne reproșam originele, fie flamande, fie vallone. Ne sileam să fim avocați, comercianți, funcționari, fără a ne închieta „înainte de toate de a fi cetățeni mândri și liberi.

„Pericolul ne a fost mai salutar decât siguranța. Ne-am descoperit nouă înșine. Ne-am strâns unul lângă altul, într'o unitate de forță și curaj, am făcut un mănunchiu de rezistență, și tenacitate ca în ochii unora. Belgia nu durează decât de ieri, și că niciodată nu am simțit-o mai reală decât în momentul când lipsită de teritoriu, n'are pentru a se cunoaște și ralia decât pe regele său".

Versurile lui Verhaeren vor rămâne în toate sufletele ca un imn al acestor timpuri în care am suferit mult, dar când am înțeles că suferința e condiția prin care se merge pe căile misterioase ale progresului și justiției. Prin suferință devii fericit, prin dreptate devii mare.

Iată anecdota povestită de Verhaeren când au venit socialiștii germani la Gand să viziteze Casa Poporului unde Verhaeren era ospitalizat. Noske, șeful poliției germane, găsindu-se printre vizitatori, a spus unui socialist belgian dela această Casă a Poporului: „Dece faceți războiul? Suntem frați. Internaționali"! Belgianul a răspuns scurt: „Pentru onoare".

Ceeace a iubit mai mult a fost patria sa. Ceeace iubește în patria sa este istoria sa, trecutul, frumusețea sa. Ceeace cântă în patria sa flamandă este Flandra! Toate senzațiile tinereței

(Continuare în pag. 2-a)

Țara are astăzi nevoe de o armată cât mai bine înzestrată

ȚARA NE CERE SĂ ÎNFĂPTUIM ACEASTA,

SUBSCRIIND

BONURI PENTRU ÎNZESTRAREA ARMATEI

IMAGINI...

Un post de observație francez.

PE POZIȚIE...

Un post de artilerie antiaeriană germană pe frontul de Vest